Anul XVIII — Sibiiu, Dumincă 18 Noemvrie (1 Decemvrie) 1901 — Nr. 214

TRIBUNA

ABONAMENTELE

Pentru Sibiiu:
1 lună 1 cor. 70 bani, 1/4 an 5 cor., 1/2 an 10 cor., 1 an 20 cor.
Pentru ducerea la casă cu 30 bani pe lună mai mult.

Pentru monarchie:
1 lună 2 cor. 40 bani, 1/4 an 7 cor., 1/2 an 14 cor., 1 an 28 cor.

Pentru România și străinătate:
1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

INSERȚIUNILE
Un șir garmond prima-dată 14 bani, a doua-oară 12 bani a treia-oară 10 bani.

Redacția și administrația: Strada Popăcei Nr. 15.

Se prenumĕră la poste și librării.

Epistole nefrancate se refusă. — Manuscripte nu se înapoiază.

Numeri singuratici à 10 bani sĕ vênd în Sibiiu: la librăria »Tipografiei«, societate pe acțiuni și la librăria L. Michaelis, strada Cisnădiei, 27. — In Alba-Iulia la librăria Weisz Bernat »la loterie«

Desbaterea adresei și chestiunea de naționalitate.

Sec a fost proiectul de adresă la mesagiu, seacă a fost și discuția asupra aceluia. Câteva frase Kossuthiste, pe cari însĕ nici aceia, cari le-au rostit nu le cred, nu le consideră de serioase. Un joc de a *opositia*. Ear' oratorii guvernamentali au împlinit un rol de tămâiere a stăpânului. Par'că vezi o turmă de gură-cască, cum așteaptă cu palmele gata sĕ aplaudeze, când stăpânul spune ceva. In privința aceasta mamelucii s'au achitat perfect față de Széll. 'I-au făcut demonstrații împunătoare.

Ceea-ce a împrumutat discuției un *duch* oare-care, a fost lupta între guvernamentali și partidul poporal, nu în jurul ideilor sulevate în proiectele de adresă, ci pe tema *chestiunii de naționalitate*.

Nu atât *faptul* în sine a causat surprindere, cât mai ales *modul*, cum a ajuns chestiunea de naționalitate în discuția parlamentului maghiar e caracteristic.

Maghiarii sûnt dedați a *nega* esistența naționalităților în Ungaria. Se arată grozav de puternici și neînfricați față de naționalități. Și totuși imediat își ies din fire, cum aud de naționalități.

Astfel se esplică rostul vehementelor atacuri îndreptate de către oratorii guvernamentali în contra partidului poporal, pe motivul că acesta *pactează* cu naționalitățile, îndeosebi cu *Slovacii*. Atacurile le-au început doi deputați aleși în cercuri cu locuitori Slovaci. Unul — Iványka Oszkár — e chiar Slovac de origine, renegat însĕ. Cununa atacurilor a pus-o însĕ prim-ministrul *Széll*. E drept, că pentru aceasta 'și-a luat rĕsplata dela *Rakovszky*, dar' asta îi privește mai mult pe *ei*. Partea personală a chestiunii pe noi nu ne importă.

Cu atât mai mult trebue sĕ ne preocupe ținuta lui *Széll* în meritul chestiunii.

Sĕ fi vrut oare Széll, sĕ arete cetei sale de mameluci noi, că și el poate fi curagios și șovinist, ca Bánffy în ce atinge drepturile nemaghiarilor din Ungaria? Seceta de idei, care s'a observat în programul guvernului, prin »vitejia« de terorisator al naționalităților a crezut de bine sĕ o suplinească?

Numai astfel s'ar putè esplica graba și energia, cu care Széll s'a năpustit asupra poporalilor, pentru-că acestia în programul lor, cu scop de a seduce pe Slovaci, au luat și un punct referitor la pretențiunile legitime ale acestora.

Alegerile n'au fost favorabile pentru partidul poporal; pericol nu reprezintă acest partid în dietă. Cum se esplică deci, că atât Kossuthiștii, cât mai ales guvernamentalii în frunte cu premierul Széll, cu atâta furie au tăbărit asupra acestui mic partid?

Fără îndoială *ceva țintă* au avut aceste atacuri. Căci bine sĕ ne notăm, vechementele espectorări făcute de Rakovszky în contra *persoanei* lui Széll au fost numai o consecință a atacurilor premerse.

Noi vedem în această luptă două tendențe, două planuri. O tendență este de a face imposibilă de cu bună vreme ori-ce alianță a vre-unui partid maghiar cu eventualele grupări naționaliste din dietă. Cum stă de vorbă vre-un politician maghiar cu naționalitățile, e timbrat de »nepatriot«, de »trădător«, de »ultramontan internațional«, de »retrograd clerical« etc. De aceste »pĕcate« s'a făcut întru câtva vinovat partidul poporal, care știut este, redactează câteva foi în limba slovacă, accentuează din când în când și nedreptatea ce li s'a făcut și li-se face Slovacilor prin răpirea școalelor, prin eschiderea de pretutindenea a limbei lor și prin maghiarisarea cu forța. Partidul acesta voesc acum sĕ-'l nimicească, sĕ-'l facă imposibil șoviniștii aliați, ceata lui Széll și a lui Kossuth Ferencz.

O altă tendență nu mai puțin vĕdită a premierului Széll cu înscenarea atacurilor în contra partidului poporal tocmai pe chestia de naționalitate, este și aceea de a *băga frică* în cei câțiva deputați naționaliști sĕ nu aducă în dietă chestiunea de naționalitate. Széll vrea cu ori-ce preț nimicirea în embrion a formării unui partid naționalist în parlamentul din Budapesta.

A vrut sĕ dovedească, că e necruțător și gata sĕ calce în picioare pe toți aceia, cari au cutezanța sĕ aducă în fața țĕrii chestiuni, cari nu cadrează cu politica șovinistă de »crearea statului unitar național maghiar«. 'Și-a arĕtat Széll intențiunile și cu ocasiunea *primirii* deputaților naționaliști, când acestia s'au presentat în visită la el. Le-a ținut formale lecțiuni, amenințându-'i cu *zdrobire*, dacă nu se vor abținè dela programul »panslavist«. Bine înțeles, Maghiarii consideră de »panslavistă« ori-ce acțiune de afirmare a popoarelor slave din Ungaria.

Pe lângă aceea, că formează și o *necuviință* vorbele adresate de Széll acelor trei deputați naționaliști în cabinetul seu, faptul, că »lecțiile« lui au fost comunicate ziarelor, arată în mod neîndoelnic scopul de terorisare.

Nu știm, ce influință va avè asupra deputaților naționali amenințarea lui, una o spunem însĕ, că rĕu au făcut aceștia, nepresentând și ei un *proiect de adresă*, care sĕ fi format o basă largă de discuție asupra chestiunii de naționalitate. Că sûnt puțini la numĕr, nu alterează. Că ar fi fost espuși la atacuri violente din partea tuturor șoviniștilor, fără escepție, asta e natural. Despre aceasta au trebuit sĕ-'și dee seamă atunci, când au hotărît sĕ între în activitate parlamentară.

Viitorul va dovedì însĕ, întru-cât vor fi în stare sĕ represinte nu numai poporul lor, ci întreg curentul de idei care unește pe toate naționalitățile din Ungaria în contra politicei de maghiarisare.

—*r.*

Sibiiu, 30 Nov. 1901.

În memoria lui Mihaiu-Viteazul. *După-cum aflăm, tinerimea și colonia română din Viena a sĕrbat asemenea memoria lui Mihaiu-Viteazul, în ziua de 21 Nov. c*

S'a ținut o ședință festivă, care a fost deschisă de presidentul tinerimii ***George Vodă Basaraba,*** *cand. ing. cu o entusiastă vorbire. Discursul comemorativ, despre făptuirile lui Mihaiu-Viteazul, 'l-a ținut dl* ***Alexandru Sbiera.*** *S'au declamat apoi câteva poesii și s'au întonat cântări naționale.*

Sĕrbarea a fost foarte frumoasă. Din adunare s'a espedat o depeșă de aderență dlui ***V. A. Urechiă*** *la București.*

Pruții și Polonii. Condamnarea tirană din *Gnesen* a produs o indiscriptibilă indignare contra Pruților în toate părțile. Deputații Cehi și Poloni din Viena au deschis o colectă pentru ajutorarea celor condamnați și a familiilor acestora. Probabil vor aduce chestiunea și în Reichsrath. Consiliul orășenesc din Lemberg a votat o *mie* cor. pentru frații lor aruncați în temniță. Studențimea slavă din Austria deasemenea a pornit mișcare în favorul jertfelor șovinismului turbat de care este condus guvernul din Prusia. Marele scriitor H. *Sienkiewitz*, într'o epistolă adresată ziarului »*Cias*« din Cracovia, vestejește în terminii cei mai aspri acțiunea de esterminare ce o poartă Prusia în contra Polonilor.

O TELEGRAMĂ din St.-Petersburg anunță, că Regele Carol al României, în primăvara viitoare va face o visită Țarului.

Guvernarea Dalmației. Din Viena se anunță, că factorii competenți au inițiat tratative, ca administrația politică și comanda militară, concentrate în mânile Feldzeugmeisterului David, sĕ se separe. De-altcum guvernorul David își va da în curênd demisia, din cause militare.

Din Austria. Din Viena sĕ anunță, că de oare-ce parlamentul sĕ dovedește tot mai mult incapabil de lucru, prim-ministrul *Körber* sĕ ocupă serios cu ideea de a-'l disolva și a escrie noue alegeri.

Deputatul *Wolff*, unul dintre conducĕtorii obstrucției parlamentare, *'și-a depus mandatul.* Aceasta a produs sensație în parlament.

DIETA CROAȚIEI. **Ieri 'și-a ținut dieta Croației prima ședință. Presidentul declară de verificați pe toți deputații, cu escepția lui Brestyansky.**

Aceasta procedură a revoltat opositia Deput. Harambacis ridicându-se strigă: Infamie! Dați-ne afară pe toți! S'a iscat un mare sgomot, în mijlocul căruia presidentul declară ședința de închisă.

Pentru maghiarisare. *Teatrul maghiar din* ***Cluj*** *capĕtă dela guvern o subvenție anuală, pentru-că chipu rĕspândește maghiarisarea între Valachi. Asemenea capĕtă subvenție din sudoarea noastră și teatrul unguresc din* ***Cașovia.*** *Amêndouĕ însĕ sûnt în deficit și strigă după ajutor mai mare. Congregația orașului Cașovia în ședința de ieri a decis sĕ ceară dela guvern urcarea dotației teatrului cu 20 mii cor. pe motivul, că* ***teatrul rĕspândește maghiarisarea în un ținut espus și năpădit de naționalități.***

Eată un »motiv« pentru care guvernul a dat totdeauna cu mână largă.

Din dietă. Ieri dieta a avut o scurtă ședință. După verificarea procesului verbal, s'a dat cetire adresei de mesagiu, care subscriindu-se de Apponyi și notarul ședinței Kubik, a fost sigilată. Cu aceasta ședința s'a închis.

Deschiderea corpurilor legiuitoare române.

Joi s'a făcut deschiderea solemnă a sesiunii corpurilor legiuitoare române, conform programului oficial, dat și de noi în estras zilele trecute.

Sosind M. Sa Regele, a cetit de pe tron *mesagiul*, care a fost des întrerupt de aplause și pe care îl dăm în întregime:

Mesagiul regal.

Domnilor Senatori!
Domnilor Deputați!

Ați început lucrările Domniilor-voastre în două șesiuni estraordinare de scurtă durată, dar cari, prin munca încordată ce ați desfășurat, vor fi înscrise în analele parlamentare ca o dovadă de patriotism și de datorie împlinită.

Astăzi întrați în prima sesiune ordinară a acestei legislaturi, și, atât eu cât și țeara, nu ne îndoim că activitatea Domniilor-voastre va urma calea pe care ați tras-o cu atâta hotărire.

Mĕ simțesc deci, fericit vĕzêndu-Mĕ încunjurat de representanții națiunii, cari, în timpuri grele au fost la înălțimea cerințelor și așteptărilor țĕrei.

Domnilor Senatori!
Domnilor Deputați!

Chestiunea financiară predomină și în momentele actuale situațiunea noastră internă. Sûnt încă multe greutăți de învins, dar' sûnt sigur că, prin spriginul luminat ce veți da guvernului Meu, se va duce la un sfĕrșit opera de consolidare a financelor țĕrii. Stavila, pe care ați pus-o creșterii cheltuelilor statului, nu poate decât sĕ înlesnească asigurarea trainică a echilibrului budgetar și sĕ aibă o influență binefăcĕtoare asupra creditului public. Guvernul meu e, prin urmare, dator a veghea ca îmbunătățirea dobândită până acum sĕ fie menținută. Spre a ajunge la acest scop, se vor supune deliberărilor Domniilor-voastre diferite legi financiare și o revisuire a legei pensiunilor.

Țeara întreagă așteaptă cu atât mai mult, ca financele statului sĕ fie stabilite pe temelie tare, cu cât de aceasta atîrna desvoltarea sa economică și întărirea posițiunei sale politice.

Lucrarea d-voastră este înlesnită prin pacea europeană, care este preocuparea neîncetată a puterilor celor mari. România continuând a păstra o politică liniștită și cumpĕnită, relațiunile sale cu toate statele sûnt din cele mai amicale și normale.

FOITA „TRIBUNEI".

Cuvêntul Valah.

Paris, în Noemvrie 1901.

A vorbì despre originea Românilor, fie prin derivațiune latină a numelui lor, fie prin străină, a ajuns din nou la modă. Un istoriograf anonim maghiar vorbește în »Ellenzék«, unde renoește teoria ciudată a lui Réthy, care a fost în leagăn chiar un fĕt mort. Am urmărit cu o deosebită plăcere instruitele și călduroasele articole ale veneratului bĕtrân, gândesc aici la vorba veche latină *veteranus*, ale dlui I. Sterca Șuluțu, care 'și-a împlinit chemarea cu sfințenie. Că va avè resultatul dorit, ar fi mare minune, căci știut este, că de giaba bați toaca la urechia surdului. Am amintit această afacere mai mult accidental cu scopul de a accentua importanța ei.

Gândul meu este a vorbì puțin despre cuvêntul *Valah*. Îl scriu cu literă mare, mărturisesc, fiindcă de mare valoare e, și ar trebuì scris cu litere de aur. Acest desprețuit cuvênt vorbește și surzilor și numai lipsa de voință ar fi în stare sĕ nege prețuirea lui. Asupra lui filologii din lumea română sûnt învoiți și-'l esplică la fel. Că îndrăsnesc a vorbì despre un lucru cunoscut, o fac numai spre orientarea oamenilor în dorința de a fi luminați de lumină adevĕrată, căci numai ea singură e sănĕtoasă. Zorirea primăverii trecute ne-a fost adus un studiu recent al dlui Dr. Dimitrie Magdu, advocat, cum am înțeles.

Dl Dr. Magdu e primul advocat în secolul al 20-lea cu a mea știință, care are dorința de a apĕra românismul pe cale științifică. Relevez publicația d-sale nu cu intenția de a-'i aprecia partea filologică, sau națională, căci sĕ mĕ ierte, e greu de scos dintr'însa ideea principală. E drept, că dînsul e esclusivist și și accentuează acest fapt în decursul studiului d-sale, unde numai că nu spune verde, că în Italia, acolo trebue sĕ vĕ căutați, Românilor, originea. Acest apel al unei inimi calde sĕ termină prin cuvintele emfatice ale domnului advocat, cu care-'și sfîrșește broșura: »Fenicele a trebuit sĕ se prefacă în cenușă, pentru ca din aceasta sĕ se renască alt fenice«. Cuvinte frumoase, dar' în casul nostru rĕu aplicate. A fost grăbit la vorbă, căci presupuneam, că și ceialalți ai nostri vor fi în curent cu afacerea. Ei, dar' sĕ fiu esplicit, îmi iau libertatea a vorbì despre articolii dlui Dr. Magdu, publicați astă-primăvară și vară în »Tribuna« și reproduși apoi într'o broșurică, destul de drăgălașă ca format. Am regretat mult, că petrecerea mea de astă-vară prin Croația 'mi-a rupt posibilitatea de a urmărì acesti articoli. Broșura primită la Paris 'mi-a deslegat dorul și apoi sĕ fiu indiscret, 'mi-s'a desfăcut dragostea fără vrăjitoare. Cuvêntul *Valah*, sau originea lui, nu e atât de încurcată cum se pare. N'am obiceiul sĕ stric bucuria cuiva, și regret în casul nostru foarte mult, că sûnt silit s'o fac. Spun adecă basat pe convingere filologică, că esplicarea dlui Dr. Magdu e pe cât de greșită, pe atât de falsă.

Nu privesc de loc cu ochii rĕi diletantismul d-sale, căci el isvorește din felul d-sale de gândire și simțire. Sûnt însĕ necesitat sĕ-'i comunic, că paragrafii din viața limbilor sûnt de altă natură ca paragrafii din cartea legilor. Speculațiunile de profesia d-sale n'au loc în limbă. Dacă d-sa avea o cultură filologică nu-'și putè permite a susținea ce a făcut.

Fie-'mi permis a face o mică dare de seamă despre cuprinsul broșurii d-sale asupra »originii cuvêntului valah«. La început își deschide apologia fenicelui renăscut și isvorît din speculațiunea iubirii de neam. Trece în revistă felul numirii Românilor și ajunge în principatul de Wales. Dela pag. 5—15 vorbește de geografia și istoria principatului numit mai sus, lucru de altmintrelea util pentru cocoanele noastre dela țeară. Pela pag. 19 începe adevĕrata speculație în sensul meu de tot inofensivă. La pag. 23 enumĕră popoarele Italiei și la 30 ajunge la *Valiscii*, ori cu altă variantă *Faliscii*, care apoi dă după desvoltările dlui Dr. Magdu cuvêntul *Valah* Atât în trăsuri generale vorbește autorul. Eu voiu spune altele stimând dorința d-sale de a lumina adevĕrul, dar' neacceptând părerea d-sale. A desvolta vorba *Valah* din *Valiscus*, fie din *valle*, care rumânește dă *vale*, fie din *valesco*, rumânește nepăstrat, dar' *l* intervocalic trece în română în *r*, ar fi cumva *vărĕsc*. Vedem, că nu merge sub nici o condiție și scărție mai tare, decât carul neuns. E însĕ o greșeală capitală în gândirea dlui Dr. Magdu, care *a priori* nu poate fi înțeleasă de obicinuința filologică. E anume lipsa de metod în lucrarea d-sale.

Am amintit în treacĕt că vorba *Valah* e de o importanță foarte mare pentru românism. Are valoarea cea mare fiindcă dînsa atestează esistența Românilor din cele mai vechi vremuri, și ne dovedește indirect și espansiunea, adecă cu alte cuvinte cunoștința lor făcută cu vecinii.

E un fapt psichologic, că un individ trăind între alți indivizi îi numește odată în adevĕr pentru a ușura comunicația și a asigura raporturile dintre ei, al doilea îi botează, voind câte-odată a profita de vre-un scăzĕmênt al lor și a-'l nĕcăji puțin. Cel dintâiu e numele adevĕrat dat unui individ și tradus unui individ-massă, adecă popor, și al doilea e numele de batjocură, sau porecla, care a dat în Banat într'un chip ciudat *prolecă*-nume de familie. Cât de veche va fi originea acestui schimb nu o pot știi, am observat în protocoalele tat. scrise încă cu acele »chirilicești petece« încă de demult usitată această formă.

O mică aplicare a faptului de sus ne arată, că *Valah* e numele străin dat Românilor, observ, că mătur numai înaintea ușei noastre. *Valah* Românii n'au prea avut obiceiul sĕ se numească. Avem din contră fapte istorice, când Românii au protestat cu energie contra acestui nume. Sĕ nu mĕ duc mai departe, pomenesc un singur cas, ca »Supplex libellus Valachorum« tradus de curênd în Românește de Dr. Dăianu. Acest memorand scăldat în lacrĕmile de foc ale Românilor protestează contra numirii batjocoritoare a Românilor. În istoria Românilor, pe cât am putut străbate valurile trecutului, am aflat abia un singur cas, care sub o influență cutropitoare s'a decretat de faptă. E anume faptul că între Români au ajuns sub puterea esternă assimilatorică sĕ se numească cu vorba de *Vlah* pl. *Vlasi*. E de altminteri un fapt, care nu e rar

Domnilor senatori!
Domnilor deputați!

Ministrul de interne va propune proiectele de lege a poliției rurale și a organisărei administrative, avênd de țel a satisface mai deplin și mai grabnic interesele c fie-cărui cetățean.

Organisarea ministerului justiției, reformarea legei portăreilor și modificarea mai multor dispositiuni ale procedurii civile, vor face deasemenea obiectul lucrărilor d-voastră.

În privința desvoltării economice vi-se vor presenta trei proiecte de lege: a sindicatelor agricole, a burselor și a meseriașilor. Ele sûnt menite, prin mĕsurile ce prevĕd, sĕ fie folositoare atât muncei interne, cât și relațiunilor noastre comerciale.

Tratatul de comerciu încheiat între România și Turcia se va supune imediat aprobării d-voastre.

Desvoltarea căilor de comunicațiune pe uscat și apă trebue sĕ-'și meargă cursul ei înainte. Pe de o parte se vor presenta desbaterilor d-voastre două proiecte de lege, imperios cerute de interesele generale și locale: acel al drumurilor și acel al apelor; pe de altă parte, cu toate greutățile financiare, construcțiunea portului Constanța s'a urmărit cu energie și astăzi comerciul se poate folosi cu mai multă înlesnire de dînsul. Prin întrebuințarea lui în timpul iernii și prin o mai sistematică organisare a comerciului de cereale, se va ameliora totodată în mod simțitor condițiile esportului nostru.

Prin votarea legilor învĕțămêntului, domniile-voastre ați pus o temelie sănĕtoasă desvoltării învĕțămêntului public și 'i-ați dat o direcțiune mai practică. Pe această temelie se va ridica acum edificiul însuși.

Munca va fi grea; însĕ cu statornicie vom îndeplini înaltul scop ce urmărim. Guvernul Meu nu va cruța nimic pentru a-'l atinge.

Biserica, întăritoare a acelor sufletești, simbolul păcii și al liniștei cugetării, continuă sĕ țină un loc de frunte în preocupările noastre. Cu toții trebue sĕ ne silim a contribui la înălțarea și înflorirea ei. Guvernul va presenta d-voastre un proiect de lege pentru înființarea casei bisericilor, spre a asigura o bună întrebuințare a averilor bisericești.

Țeara, dimpreună cu Mine, am purtat un neîntrerupt interes pentru armată, instituțiune măreață — ca școală a ordinei și a datoriei, ca scut al patriei. În timpurile grele de astăzi nu am lipsit sĕ veghez cu ochi neadormiți asupra ei. Mijloacele necesare pentru a satisface cerințele ei s'au împărțit cu chibzuială și sûnt mândru a vĕ putè asigura, că în manevrele de astă-toamnă s'au vĕdit în mod necontestabil progresele, ce ea face necontenit.

Vom urma deci cu toții a-'i da putința de a păși înainte și vom da o atențiune deosebită, ca mersul ei sĕ se îndrepteze spre partea practică, precum se cere și de spiritul timpului în care trăim.

Domnilor senatori!
Domnilor deputați!

Deschid această sesiune a corpurilor legiuitoare cu deplină încredere, că ea va fi rodnică și binefăcĕtoare; și rog pe Atotputernicul Dumnezeu sĕ binecuvinteze lucrările domniilor-voastre, ca ele sĕ întărească mai mult edificiul măreț al scumpei noastre Românii.

Sesiunea ordinară a corpurilor legiuitoare este deschisă.

Românii în municipii.

Din cercul Reteag.

— 28 Nov. c.

Cercul *Reteag* din comitatul Solnoc-Dobîca, cum s'a publicat în nr. 206 al »Tribunei«, sĕ compune din 19 comune. Alegerea membrilor municipali s'a făcut în 26 l. c. Erau sĕ fie aleși 6 membrii. Alegĕtori votanți s'au presentat în total 88. A eșit lista propusă de Români, fiind aleși: Dr. Ioan Șliam advocat în Dej, care a primit 52 voturi; Victor Cupșa preot gr.-ort. în Măgogea (48), Gavril Marțian, preot gr.-cat. în Canciu — acum promovat în Cheșeiu, (48), Alexandru Sighiartĕu, preot gr.-ort. în Poieni (48), Stefan Bușița preot gr.-cat. în Mihăești (47), Ioan Goron protopopul gr.-cat. al tractului Reteag și preot în Cuzdrioara (47). Pe lista oficioasă stau tipărite cu litere mari următoarele 6 nume: Kis Sándor, Simon Lajos, Wohlman Károly, Veres Marton, Ujváry Károly și Molnár Dénes. Aceasta însĕ a căzut și Românii au triumfat. Numai dacă ar lua parte activă la congregație aleșii nostri, ceea-ce credem, apărênd interesele românești. Mai notez, că din cele 19 comune abia au venit la alegere 6 preoți, pe când la alegerile dietale se îmbulziau. Preoții acestia vrednici sûnt următorii:

Ciuntoreiu din Ambrișiu, Sighiartĕu din Poeni, Marțian din Canciu, Bușița din Măiești, Goron din Cuzdrioara și Cupșa din Măgogea.

Internatele și școalele — din Beiuș.

— Scăderi și miserii.

Precum toate așezĕmintele noastre culturale învestite cu caracter de publicitate, așa au sĕ stee sub control public și internatele și școalele din Beiuș. Profit de acest drept fără însĕ ca pentru neajunsurile, ce voiu scoate la iveală, sĕ fac responsabil pe marele archiereu dela Oradea, pe Esc. Sa Pavel, care parte ca fondator, parte ca susțiitorul acelora face și sacrifică tot ce se poate, ba adese-ori și peste poate în interesul lor. Dar' nu mĕ voiu ocupa tacsativ nici cu persoanele dirigente, căci nu persoanele mĕ preocupă, ci singur causa.

Este imposibil sĕ nu observe deja la prima resfoire omul cugetător, că între cele multe și bune depuse în programele acestor școale și între cele-ce în realitate afli la fața locului, în termin culant, este o cantradicție isbitoare și că programele aceste mai mult sûnt niște vignete de reclam, decât anuare școlare.

Gimnasiul și internatul „Pavelian“ de băieți.

Privitor la gimnasiu ar fi multe de zis din punct de vedere românesc, dar' de astă-dată mĕ mărginesc a spune, că clasele superioare (4) sûnt azi în sensul strict al cuvêntului *maghiarisate*. Profesorii, oameni de altfel cu toate pregătirile moderne și întregi sub toate respectele, propun *aproape esclusiv ungurește*.

Pentru-ce nu și românește? Doară-'i interzisă per absolutum limba română? — Nu!

Și mai surprinzĕtor este faptul, că mulți dintre profesori ei între ei conversează în timpul liber, pe coridoare și în jurul institutului, *ungurește* uitându-'și, că »esempla trahunt«. Este de recunoscut, că posiția profesorilor de a manua în același timp două limbi prin natura și timbrul lor atât de opuse între olaltă, nu este chiar ușoară; ei bine, dar' tocmai în bravarea acestei greutăți ar trebui sĕ residă meritul lor de profesori români.

Nu pot întrelăsa sĕ nu spun, că zĕu domnii profesori, sigur tormentați de limba maghiară ca limba de propunere, vorbesc o românească nĕcăjită, care și prin accent și prin topică sĕ presentă a fi o traducere nereușită; va sĕ zică domnialor azi nu mai cugetă românește. Ei! și dela cugetare și graiul străin abia mai este ceva până la sentimentele străine.

»Non est discipulus supra magistrum«.

Urmează cu o logică de fer, că elevii în condițiile date vorbesc în clasă și afară de clasă, înțeleg clasele superioare, aproape esclusiv ungurește; în vacanțe la casele părinești vorbesc mai mult ungurește, românească le vine cu greu; ba nici nu mai cântă bucuros românește, nici nu știu cânta cum știau mai de mult.

Recunosc cu durere, că șovinismul le pune sculuș în multe privințe; dar' nu pot admite, că doinele și horele poporale scutite de ori-ce motive și alusii politice ar putè fi interzise ori ar putè periclita institutul.

Internatul »Pavelian« de băieți atașat gimnasiului își are și acesta cusururile sale, — deși ai crede la prima privire, că nu lasă nimic de dorit.

A fost o idee impractică a zidi pompoasa sală de gimnastică în curtea internatului și a gimnasiului, reducênd astfel locul liber și atât de necesar pentru mișcare studentului; pe aiurea tocmai pentru-ca sĕ lărgească terenul liber demolează edificii întregi, Unde sĕ se miște acum cei vre-o 140 internești legați zi după zi cât de băncile școalei, cât de cele ale salelor de studiu? Sau sûnt de natură a suplini acest gol cele 4 eșiri pe sĕptĕmână? Sigur, că nu!

Vorbă sĕ fie! mai au interniștii curte, dar' aceasta este atât de strîmtă, încât deodată nu-'i încape nici de jumĕtate.

Încolo internatul ca edificiu este foarte modern și cu comfort.

Cu privire la alimentația din internat, — afară de sfânta fasole — relata refero — toate celelalte mâncări sûnt pregătite slab și fără nici o îngrijire.

Eată pomelnicul lor: pâne adeseori rĕu frĕmêntată, nedospită și necoaptă cum se cade; lapte botezat; varză neumplută și sĕracă, supă lungă de gris ori orez; tăieței pârgăliți și linte neconsumabilă; cartofi buni în Dumineci, rĕi de alte-dăți; carne și sos (de 5 ori pe sĕptĕmână) bune, friptură, odată pe sĕptĕmână, bună!

De fondaționaliști tac, căci ei pânea de milă n'au sĕ o critice, dar' tacsaliștii sigur că plătesc scump acel vipt, mai scump cu circa 100—120 cor.

Încălzitul încă nu e tocmai pedagogic; odată prea cald, de altadată prea frig. De ce sûnt bune termometrele?

Nu-'i mirare deci, că studenții din Beiuș es bĕtrâni fără de vreme.

Limba de conversație în general este cea maghiară, deși ministrul n'are sĕ se ocupe cu limba casnică a internatului. *Spiritul merge alăturea cu limba de conversație.* (Va urma).

Din cercurile învĕțătorești.

— Adunarea reun. înv. gr.-cat. din desp. Dêrgea. —

(Urmare și fine).

3. Președinții respective oficialii reuniunilor sĕ fie oameni zeloși, cari întru aceea sĕ-'și vadă bucuria, dacă le-a succes a ajuta învĕțătorimea la fericire și bunăstare. Conducĕtorii reuniunilor învĕțătorești sĕ urmărească și activitatea altor adunări învĕțătorești din patrie și străinătate și ce ar observa acolo de bun și salutar sĕ le aplice și la noi.

4. Ca sĕ putem reforma viața internă a reuniunilor noastre învĕțătorești, avem lipsă de ajutorul moral și material al națiunii, dar' mai ales al clasei inteligente. Dela inteligență și popor sĕ pretind jertfe materiale și morale pe altarul culturii.

Ingrijească se acestia a da docenților un salar onest și solvit regulat, pentru-că solvirea neregulată a salarului învĕțătoresc și în trecut multe lacrĕmi a stors din ochii bietului învĕțător român; atacă progresul învĕțămêntului și ruinează vaza și autoritatea învĕțătorului, de care atâta trebuință are.

5 Ingrijească se susținĕtorii de școală a solvì docenților când participă la adunări diurne și atunci cu tot dreptul se va putè pretinde dela fiecare învĕțător împlinirea datoriei, și nu ar avè motiv de acusă.

Prin acestea și alte multe ajutoare spriginească susținĕtorii de școale învĕțătorimea; sĕ ia parte și ei la sfaturile lor înscriindu-se de membri ai Reuniunilor învĕțătorești și sĕ nu uite nici odată că binele, ce-'l facunuia sau altuia din ai nostri, e făcut pentru întreg neamul românesc, e făcut pentru cultura și educațiunea tinerei generațiuni a națiunii, căci mai mare bine nu știm de sĕ află pe întreagă suprafața pământului de cât creșterea și luminarea poporului de care ne ținem. Și după-ce sĕ face un călduros apel către înteligința noastră, ca sĕ sprijinească aceste reuniuni, finește între viile aplause ale adunării. Adunarea esprimă mulțumită protocolară disertantelui și la propunerea presidiului este rugat sĕ-'și formuleze în scris aceste puncte din disertațiune, cari țintesc reformarea vieții interne a Reuniunilor, și sĕ le predeie unei comisiuni de 3 membri aleși cu aceasta ocasiune, și anume d-lor Vas. *Precup*, *Rusu* și *Bolboacă* pentru a le studia și refera în adunarea de primăvară, ce sĕ va ținè în Brusturi, când adunarea le va pertracta și va întrevenì la locurile competente pentru realisarea îmbunătățirilor în favorul reuniunilor noastre.

Urmează raportul cassarului Vasiliu *Dumitraș*, înv. în Sân-Mihaiul-deșert, despre starea cassei, din care sĕ constată, că Reuniunea câți membrii a avut pe raionul acestui desp. pe anul școl. 1900/901.

Se ascultă raportul bibliotecarului despre starea bibliotecei, din care sĕ constată, că despărțĕmêntul nostru dispune de o bibliotecă relativ frumoasă, și-'i stă în voia fiecărui membru a se folosì de ea.

Urmează raportul comisiunei esmise pentru censurarea raportului cassarului, care prin referentul seu George *David* propune, ca acest raport sĕ se ia spre știință și cassarului propune a 'i-se da absolutor pe anul școl. espirat. Adunarea primește și dă absolutorul.

La punctul: însinuarea de membrii noi, sĕ însinuă și solvesc taxa următorii domni: Ca membri ajut.: Dr. Simeon *Tamasiu* adv. 5 cor.; Florian *Dulău* 4 cor.; Georgiu *Corujan* înv. pens. 2 cor.; Ioan *Pop*, econ. și cantor 40 bani; Ioan *Moncea* cantor în Dîrgea 20 bani. Ca membri ord. Nicolae *Radu* înv. în Cernic 4 cor.

Toată suma încassată: 19 cor. 60 bani. Pentru cari daruri primească acești amici ai școalei române sincerile noastre mulțumite.

Urmează apoi alegerea oficialilor pe timp de un an. Prin votisare secretă se realeg oficialii vechi și anume: preș. Iosif *Pop*, not. Ilie *Moldovan*, cassar; Vasiliu *Dumitraș* și bibliotecar Zaharie *Murĕșan*.

Adunarea viitoare sĕ va ținea în comuna Brusturi, cu care ocasiune docentele local va ținea prelegere practică cu elevii, ear' disertant va fi dl Aurel *Domșa* înv. în Panticeu.

La finea adunării adm. parochiei, dl Aurel *Fodor* cetește corpului învĕțătoresc o scrisoare a vrednicului nostru protopop Ioan *Hățiegan*, prin care își esprimă regretele sale. că nu a putut lua parte la adunare, dar' cu sufletul e între noi. În aceasta scrisoare dă sfaturi prețioase învĕțătorilor, pe cari le recomând ca sĕ le urmăm fiecare ca sĕ putem satisface pe deplin chemării noastre. Adunarea le ascultă cu atențiune și finind cu toți erump în un puternic »sĕ trăiască« la adresa iubitului nostru protopop. *vd.*

Cronica zilei.

Sibiiu, 30 Nov. 1901. n.

Producțiunea teatrală a meseriașilor români din Sibiiu, promite a fi interesantă. E de admirat zelul, cu care meseriașii nostri, pe lângă munca obositoare de zi, studiază. »*Sâmbăta morților*« dramă în *5 acte*, ce se va representa în teatrul orășenesc, arată lămurit, că diletanții își simt forțele intelectuale. Sperăm, că publicul le va rĕsplăti ostelile după merit. De altfel interesul față de această producțiune este general. De pe acum sĕ cer prenotări din satele învecinate.

*

Dejun la castelul Peleș. Duminecă a avut loc la castelul Peleș dejunul, pe care Regele Carol îl oferă în fiecare an ofițerilor batalionului de vênători care ține garnisonă la Sinaia pe timpul cât Suveranul ia reședința de vară la castel.

La acest dejun au luat parte, pe lângă comandantul batalionului 7, toți oficerii sei, precum și locotenentul din armata suedeză, Claeson-Axel, care e trimis de guvernul țĕrii sale a face stagiu de un an în armata română.

După dejun, Majestățile Lor au ținut cercle întreținĕndu-se cu multă afabilitate cu toți oficerii.

*

„Tribuna Literară“ adaosă ca suplement la n-rul nostru de azi are următorul sumar: Din cartea dragostei (Urmare). — La mormêntul lui Bărnuțiu, articol de Un peregrin. — Iubire, poesie de Maria Cioban. — Păstravul, istorisire de A. Theuriet, trad. de Ana Florea, înv. (Urmare și fine). F...ei, poesie de V. E. Moldovan. — Sfaturi practice. — Felurimi. — Glume.

*

Despărțĕmêntul Cluj al Reuniunii învĕțătorilor gr.-cat. din Archidiecesa gr.-cat. de Alba-Iulia și Făgăraș, cu ocasiunea adunării sale din 25 Noemvrie n. a ales de presedinte pe tinĕrul învĕțător *Ioachim Pop*.

*

Serata cu dans, aranjată de damele române din Timișoara-Fabric, în scopul ajutorării școlarilor săraci, s'a ținut la 26 Nov., pe lângă un interes laudabil al publicului. Rar sĕ vĕd petreceri românești pe la noi atât de bine cercetate. Meritul succesului e negreșit a damelor, cari în frunte cu d-na *Dr. Putici* au făcut tot posibilul, ca cei presenți bine sĕ se simtă. Dansul s'a început cu »Ardeleana«. Quadrilul a fost dansat de peste 80 de părechi.

Am observat și vre-o doi, trei pedagogi maghiari la aceasta petrecere. Poate împrejurarea aceasta a determinat oamenii sĕ danseze și »csárdás« și în pausă sĕ cânte două cântece ungurești. Aceasta a fost singura nota discordantă la frumoasa petrecere, care a ținut până în zori de zi.

*

Soldat maltratat de moarte. *Petru Florian* a fost soldat în regimentul de honvezi din Oradea-mare. Mercuri dimineața cu răni grave pe corp a fost transportat la spital, unde a și murit după chinuri de câteva ore. Soldatul s'a plâns îngrijitorului, că sergentul 'l-a bătut cu patul puștii și că de când servește tot mereu 'l-a bătut. Sergentul a fost arestat și atunci alți 12 soldați s'au plâns contra lui pentru barbariile comise asupra lor. S'a pornit cercetare.

*

în vieața popoarelor. Românii dela început au menținut cu sfințenie numirea lor isvorîtă din *Romani*, care sub auspiciile Blajului mai trăește și azi și sboară din gură în gură la cărturarii uniți.

Dacă n'a putut străbate această numire la Români, a pĕtruns la toți vecinii lor, cari încă din vremea veche le stricau fênațele. Slavul îi numește *Vlah*, *Voloh*, Neamțul *Walah* și Ungurul, copist în toate, *Oláh*. Regret pe de o parte, că nu mĕ pot lăsa în amĕnunte asupra acestei chestiuni, pe de altă parte însĕ fac totuși o mică privire asupra desvoltării numelui *Valah*. Cuvêntul *Valah* nu se poate deriva sub nici o condiție din *Valiscus*. Originea lui e numele *Volcae*, cum a fost primită de toți romaniștii. E însĕ trecut prin o evoluție din germanică, conform cărei *o* trece în *a* și *c* în *h*. De aici a ajuns la comunitatea germano-slavă, la Nemți s'a păstrat după trebuința limbei sub forma de *Walah* și la Slavi a îmbrățișat un schimb duplu, dacă ating lucrurile în mare. S'a păstrat în slavă sub forma meridională *Vlah* și sub cea orientală *Voloh*, condițional de o lege primordială fonologică. Originalul *Walh* — însemnează în general roman ori romanic, după analisa făcută de dl Dr. W. Meyer-Lübke: Einführung in das Studium der romanischen Sprachwissenschaft, Heidelberg 1901. pag. 202. Mai departe arată dl Meyer-Lübke basat pe cercetările dlui Gaston Paris (Romania I. pag. 15), că aceasta numire a fost rostită de gura străinului. Citez însĕ spre orientarea cetitorilor nostri un pasagiu din o cărticică publicată în colecția Göschen de tinĕrul profesor dela Viena Dr. I. Much: Deutsche Stammeskunde pag. 58. »Da das germ. *o* zu *a* wandelte und *k* in *h* verschob, musste in germ. Munde aus *Volko*— ein *walha*— verden; und thatsächlich lässt sich ein solcher Name, Valha in ahd. Valir in anord., Vealas în ags. Gestalt, nachweisen, der ursprünglich die Gesammtheit der Velten, dann die romanisirten Velten, schliesslich auch die Romanen selbst bezeichnete; in diesem Sinne gebrauchen wir jetzt noch das aus ihm abgeleitete Adjectiv *welsch*. Seinen Ausgang aber nimmt er jedenfalls von jenem Stamme der *Volcae*, den Caesar in Germanien — wahrscheinlich in der Gegend des heutigen Mähren — »sessbaft weiss«, Eu cred, că o limbă mai clară decât aceasta rar putem afla. Am însĕ mare nădejde, că dl Dr. Magdu după analisa făcută de mine în decursul acestor clarificări nu va mai persista la etimologia d-sale lipsită de temeiu filologic. Îmi pare rĕu că nu pot străbate cu această ocasiune toate creturile acestei afaceri atât de delicate. Lipsa unei judecăți mai ridicate și ferite de tot de rĕmășițele petecilor gloriei școalei latiniste în limba și literatură română mĕ silește a fi mai îngrijitor la privire. Ducem toți dorul sĕ ne vedem fericiți prin apariția unor oameni întregi și feriți de toate prejudițiile unor altora, cari trăiesc din averea celor bĕtrâni. A duce dor însemnează pentru un progres real foarte puțin. *A vrea* și a se *emancipa* de diletanterîi și de dorinți vagi și nedeterminate ar fi lucrul cel mai cuminte. Nu impoartă de ce profesie ești, ca membru al românismului, 'ți-e însĕ datorința sfântă a nu lua în picioare pragul adevĕrului. Pleacă-'ți genunchii și ridică-'ți ochii luminelor interne înaintea lui și fă-'ți rugăciunea curată și nu lăsa în albeața ei picurile emfazei. Că *Valah* s'a păstrat în gura străinilor e mult mai important pentru noi, decât ori-ce tragere de pĕr a unei etimologîi, fie cât de bizară. *Valah* e pentru noi un document viu, un adevĕr neprețuit. Avem sĕ-'l păstrăm și de acum înainte, căci ne povestește de esistența noastră și povestește vecinilor nostrii că trăim, cari fiindcă ne cunosc ca sĕ se înțeleagă — pe semne — au împrumutat numele *Valah* unul dela altul.

Iosif Popoviciu.

Hrana Japonezilor. O comisiune japoneză compusă din vicontele *Kumitake Watanabe*, fost în mai multe rînduri ministru de finanţe al Japoniei, fiiul acestuia *Kifuyn Watanabe şi Sanhiro Shiewkowa*, fost secretar al ministerului de finanţe japonez, făcênd călătorie în jurul pământului au sosit zilele aceste la Bucureşti.

Un redactor al ziarului »*Cronica*« 'l-a intervievat pe vicontele japonez, care 'l-a primit cu multă amabilitate. Vicontele a spus, că călătoria lor este pur şi simplă particulară. Ştirile răspândite de ziare, că ar fi vorba de contractarea unui mare împrumut, sûnt false. Pornind apoi altă ordine de idei vicontele a dat deslușiri asupra mai multor obiceiuri japoneze şi în special asupra hranei. Planta *Soia* este nutrementul principal al Japonezilor săraci.

Boabele de *Soia* nu lipsesc din nici o locuinţă. E o plantă foarte nutritivă şi numai ei 'i-se atribue faptul, că Japonezii săraci, deşi foarte frugal nutriţi, sûnt totuşi destul de voinici. Din Soia se prepară felurite mâncări, dar' în special un fel de bucate foarte gustoase avênd un gust aseměnător cu al brânzei. Numele acestei mâncări e Miso sau Natto; deasemenea Japonezii mai prepară prin fermentaţie din *Soia* şi orez o beutură alcoolică numită Sacki.

Dl Dr. A. Urbeanu propune într'un studiu al d-sale introducerea în România a planţei *Soia*, care e nimerită cu atât mai mult cu clima, fiind România cu Japonia pe aceleaşi paralele geografice.

*

Călindare pe anul 1902. În editura W. Krafft din Sibiiu au apărut:

»*Amicul Poporului*«, călindar ilustrat pe anul 1902, întocmit de I. Popovici. Acest călindar pentru familie iese acum în al 42-lea an, ceea-ce dovedeşte bunătatea lui. Preţul cu trimiterea francată 70 bani.

»*Posnaşul*«, cunoscutul călindar umoristic ilustrat pe 1902, anul VII. Cu cuprins bogat şi glume de prima calitate. Cu mulţime de gravuri şi caricaturi costă 50 bani, cu trimiterea francată 60 bani.

»*Călindarul Săteanului*« pe anul 1902, menit pentru popor şi ori-ce om ştiutor de carte, are cuprins instructiv şi costă 25 bani, cu trimiterea francată 30 bani.

Călindar pe anul de obşte 1902; anul CX. Călindar cu litere cirile. Costă 40 bani, cu trimiterea francată 45 bani.

»*Călindarul nou*«, pe anul comun 1902, anul al III-lea a apărut la Braşov în editura tipografiei *Ciurcu*. Preţul 50 bani.

*

Regina Draga geloasă. Se încep năcazurile familiare la regele Alexandru al Sârbiei, cu duiumul. Nu au ajuns neplăcerile din timpul din urmă, cari au cutreerat întreagă lumea, acum îi face scene violente regina *Draga*. Regina este geloasă din causă că bănueşte, că regele face curte uneia din rudele sale. Se zice că din causa asta regina ar fi avut un atac de isterie.

*

Întimpinare. Primim următoarele: Onorata direcţiuue a societăţii de consum »*Mercur*« din Dej este rugată să binevoiască a face cunoscut pe cale ziaristică, ori privată — starea societăţii până în present, ceea-ce cu drept o pot pretinde acţionarii, cari 'şi-au dat avutul la întemeierea societăţii.

Un acţionar.

*

Gendarmi în şcoală. Din *Feneş* ni-se scrie între altele: Abia au trecut câteva zile, de când gendarmii au străbătut în biserică cu pălăriile pe cap şi suliţele pe puşcă — şi iată-'i azi străbat tot asemenea în şcoală.

Fruntaşii din Feneşul săsesc au hotărît arangearea unei petreceri la 24 Nov. în şcoală cu scopul, ca din venitul curat să cumpere un orologiu pentru turnul bisericei gr.-cat. române din loc. Au cerut licenţă. Solgăbirăul însă ne trimiţêndu-o, petrecerea s'a amânat pe Marţi, prinderea postului, pe când sperau că dl Bidermann va fi atât de generos să dea licenţă. Ne sosind nici un răspuns şi fiind pregătirile făcute, oamenii s'au adunat şi au început a juca. Între oarele 11 şi 12 publicul să pomeneşte cu doi gendarmi înarmaţi, cari cu vorbe ungureşti capacita oameni să se împrăştie. După multe discuţii vehemente, oamenii pacînici să supun legii şi să duc acasă. Dimineaţa următoare un fruntaş a interpelat personal pe solgăbirău, care s'a încurcat teribil cu răspunsurile şi nu ştia ce să mai zică.

Toţi Feneşenii ştiu ce răsbunare e acesta. La ultimele alegeri municipale, Românii din Feneş au votat *numai* pentru Români.

*

Krüger şi Roosevelt Bătrânul Krüger a adresat pres. Roosevelt prin mijlocirea generalului Pierson o cerere directă pentru intervenţie în răsboiul sudafrican.

*

Coroane eterne. Redactorul nostru închis în Cluj dl *Andreiu Balteş*, dto 28 a. c. scrie »Reuniunii sodalilor români din Sibiiu« următoarele:

Din incidentul morţii, departe de părinţi şi de casă, a tinărului meu amic *Aurel Sandi*, culegător-tipograf, de aici, din locul suferinţelor, trimit fondului »*Iubiţilor răposaţi*« creat de »Reuniunea sodalilor români din Sibiiu«, suma de 3 cor., rugând pe Dumnezeu să-'l odihnească în pace în pământ străin, ear' părinţilor să le dee tărie a suporta greaua lovitură.

*

Chestia regenţei în România. »*Voss. Ztg.*« e informat din Bucureşti, că cercurile normative ale României se ocupă cu ideea de a schimba legea despre regenţă în sensul, că regenţa să nu fie aleasă de parlament, ci să se compue: din cel mai bătrân membru al casei Hohenzolern-Sigmaringen, metropolitul primat şi ministrul de răsboiu. Aceasta schimbare ar fi să se facă pentru casul, că ar ajunge la tron prinţul Carol, ca minorean.

Aceasta ştire o dă »Voss. Ztg«. cu reservă, ear' telegrame mai nouă sosite din România o desmint.

*

Turburări în Armenia. Ştiri venite din Constantinopol semnalează că o mare surescitaţie domneşte în localitatea Muş din Armenia. Bande de revoluţionari Armeni cutreeră districtul. In diverse puncte au fost ciocniri sângeroase între bande şi trupele otomane de gendarmerie.

*

Alegerea de protopresbiter pentru tractul Aradului, se va face la 12 Decemvrie n. Comisariu pentru conducerea actului e numit asesorul *Ignatie I. Papp*.

*

Curentarea lui Kecskeméty. Entusiastului cavaler ungur, defraudantului *Kecskeméty*, 'i-s'a perdut urma cu desăvîrşire. Două săptămâni autorităţile maghiare cu toţi detectivii au făcut haită după el — dar' înzădar. Prefectul de poliţie din Budapesta s'a simţit acum îndemnat a da un nou act de urmărire, ridicând premiul la 20 mii de coroane. Zelul urmăririi va fi duplu pe când faimosul Kecskeméty va da mâna de înfrăţire cu toţi defraudanţii şi şarlatanii de peste mări şi ţări.

*

Muscăleşte. »Gazeta Varsavsca« Gazeta Varşoviei), ziar cotidian, care avea 128 ani de esistenţa, a fost suprimat, din causă că publicase un foileton' pe care nu-'l supusese censurei.

*

Oseminte vechi. Păzitorii cetăţuei situate pe platoul oraşului Iaşi au descoperit o hrubă cu oseminte omeneşti.

Se bănueşte, că osemintele sûnt ale soldaţilor căzuţi în răsboiu pe timpul domniei lui A. Racoviţa.

*

Pentru de a feri copiii de boală, trebue să fie de o constituţie trupească, care să nu permită încuibarea morburilor. Cel mai bun mijloc profilactic este uleiul de peşte al lui Zoltan. Fiind lipsit de gust şi miros, atât copiii cât şi cei crescuţi îl iau bucuros.

*

Vin cu 2 cr. litrul se capătă în Italia, unde bieţii viieri sûnt buni bucuroşi, dacă pot să 'şi-'l vândă cu preţul acesta, căci nu ştiu ce să facă cu el, aşa de mult e anul acesta. 5 miliarde de litre de vin nou sûnt anul acesta în Italia, aşa că ministrul de răsboiu a hotărît să dee soldaţilor în fiecare zi porţiuni bune de vin.

*

Numiri de preoţi. Ariton Migia, paroch în Boian, a fost numit în aceiaşi calitate la Ghiriş, distr. Arieş. — Iosif Moga, preot disp. a fost numit admin. parochial în Chinariu, distr. Reghin.

*

Un soldat conştienţios. De curênd s'a întêmplat o esplosiune în Batum (Rusia), la care a sburat în aer şi un magazin de prav de puşcă. Soldatul de pază încă a fost rănit greu la mână, dar' el n'a vrut să-şi părăsească postul, deşi acum nu mai avea ce păzi. Atunci veni colonelul la el. »Ce faci? Nu vezi, că magazinul nu mai este? Mergi la spital să te lege la mână«. »Domnule colonel«, răspunse soldatul, »nu pot. Sergentul m'a pus aici«. »Bine mă omule, sergentul e mort«. »N'are a face. Numai sergentul şi împăratul au drept să mă trimită dela post«. Şi n'a vrut să plece. Colonelul a telegrafat ministrului de răsboiu, acesta a raportat Ţarului şi numai după-ce 'l-a dispensat de post a plecat la spital. Soldatul a fost decorat cu medalia de aur.

*

Insula Is. Margareta, din Budapesta va fi în timpul de earnă locul de întâlnire al bolnavilor şi reconvalescenţilor. Din causa aceasta s'au renovat *sanatorul*, s'au făcut coridoare acoperite, scalde nouă etc. Toate soiurile de scalde de mare eficacitate contra nervosităţii, boalele de inimă, reumatismului etc. Prospecte trimite inspectoratul scaldelor de pe această insulă.

*

Avis. Atragem atenţiunea stim. cetitoare asupra inseratului din numărul de astăzi al parfumeriei Meltzer.

*

Ştiri mărunte. Se svoneşte, că regina Wilhelmina a Olandei vrea să se divorţeze de bărbatul, seu pentru-că el este jucător de cărţi şi plin de datorii.

— Un incendiu a distrus biserica din comuna Drăgăneşti din jud Saceava,

— Cu ocasia zilei de 28 Noemvrie, aniversarea luării Plevnei, se vor face mai multe înaintări în armata română.

— Banca din Liverpool a fost victima unui furt de 160.000 de lire engl. sau 42,250 000 de lei. Hoţii sûnt chiar amploiaţii băncei.

— O telegramă din Petersburg anunţă, ca ştirile despre boala gravă a lui Tolstoi sûnt false. Sănătatea scriitorului e îndestulitoare.

— Regina Belgiei e greu bolnavă.

— O ştire din New-York anunţă un groaznic accident de tren. Două trenuri cu emigranţi s'au cioenit lângă Sensca. Un tren s'a aprins şi sfărmat. 30 oameni au murit 150 sûnt răniţi.

— Trei mii de familii din comitatul Caraş-Severin sûnt fără pâne, în urma sistării de lucru dela Călan.

Din „Călindarul Poporului“.

Am gândit că-'l câne. . .

A trimis primarul din sat pe un Ţigan cu o scrisoare la dl fisolgăbirău.

Ţiganul înarmat cu o prăjină pleacă la drum şi sosind la fisolgăbirău, îi sare înainte un căpău blând.

Ţiganul spăriat, îi trage una cu prăjina, de bietul dobitoc îndată s'a lăţit la pământ.

— De ce 'mi-ai omorît *căpăul* miselule — să resteşte fisolgăbirăul la Ţigan.

— Sărut tălpile Măriei tale — zice Ţiganul — eu am gândit că-'i *câne*.

Gluma aceasta e scoasă din „Călindarul Poporului“, pe 1902. Acest călindar, pe lângă bucăţile literare şi poesiile frumoase, pe lângă poveţele şi sfaturile de mare preţ pentru omul dela ţeară, e şi călindar glumeţ, cuprinzênd mai multe glume de tot hazul.

Eată titlii acestor glume, împrăştiate printre bucăţile literare: Icoană şoadă, Ungurii în Uifalău (în poesie), Sfatul lui Păcală, Judecată ungurească, Am gândit că-'i câne, Păscălitorul bătut (cu două ilustraţii) şi Mintea Săcuiului.

»*Călindarul Poporului*«, *pe 1902 să recomandă ca cel mai bun, mai plăcut şi mai ieftin călindar. Preţul 40 bani şi 6 bani porto.*

(Din »Foaia Poporului«).

MAI NOU.

Ministri ungari la Viena.

Ministri *Széll* şi *Lukács* au plecat ieri la Viena. Széll va refera Mai. Sale despre cele întêmplate în dietă, în şedinţa furtunoasă de Miercuri. Afară de aceasta să vor continua tratativele privitoare la pact.

Republică macedoneană.

Ziarul rusesc »*Sviet*« e informat din Sofia, că comitetul macedonean are un nou proiect, pe basa căruia voeşte a proclama Macedonia de republică. Proiectul are 11 puncte.

Teatru român în Sibiiu.

»*Reuniunea sodalilor români din Sibiiu*« va da ***Vineri, la 6 Decemvrie n. 1901,*** în teatrul orăşenesc din loc piesa

„Sâmbăta morţilor“

dramă din popor în 5 acte, de Raupach, localisată de Teodor V. Păcăţianu.

Această piesă se representă pentru prima-oară pe scenă românească.

Persoanele:

Petrilă, morar în Doineşti: dl Nicolau Bratu.
Ileana, fiica lui: d-şoara Elena Grindean.
Primăreasa, sora lui Petrilă: d-ra Elena Baciu.
Preotul Serafin: dl Ioan Imbruş.
Văduva Negrescu: d-na Peraschiva Işan.
Ionel, feciorul ei: dl George Poponea.
Gherghel, cârcimar: dl Nicolau Işan.
Ana, soţia lui: d-şoara Ana Banea.
Doi copii ai lor: * * *
Iancu, ţoran: dl George Trifan.
Nastase, gropar: dl Nicolae Stoica.
Andreiu, Pavel } ucenici la moara lui Petrilă * * *

Acţiunea se petrece în comuna Doineşti, în timpul de faţă.

Între acte cântă capela musicei orăşeneşti.

Venitul curat e destinat pentru daruri de Crăciun săracilor nostri!

Preţul locurilor.

Loge parter, pentru 4 persoane	fl.	3.—
» » mari pentru 5 persoane	»	3.75
» I-mul rang, pentru 4 persoane	»	4.—
» » » mari pentru 5 pers.	»	5.—
» » » mici » 3 »	»	3.—
Logea onoraţiorilor în I-mul rang	»	6.—
Logea onoraţiorilor în al II-lea rang pentru 4 persoane	»	2.50
Logea onoraţiorilor în al II-lea rang pentru 5 persoane	»	3.10
Loc în logea pentru străini	»	1.—
Loc cercle (în primele 4 rînduri)	»	—.80
Stal (dela al 5-lea rînd încolo)	»	—.60
Loc numerisat în parter	»	—.50
Întrarea în parquet	»	—.40
Militari şi studenţi întrarea în parquet	»	—.30
Loc numerisat în galerie	»	—.30
Întrarea în galerie	»	—.20

Bilete se vând cu începere de Luni în 2 Decemvrie n. c, în librăria archidiecesană (Strada Măcelarilor nr. 45) şi seara la cassa.

Comitetul reuniunii având în vedere scopul creştinesc ce se urmăreşte de a împărţi daruri de Crăciun între săracii nostri, apoi împrejurarea, că atât de rari prilejuri ni-se dau nouă Românilor de a lua parte la representaţiuni teatrale — apelează şi pe această cale la fruntaşii nostri de prin comune să binevoiască a spriginî această întreprindere a meseriaşilor nostri.

Biiobigrafie.

„Cartea de aur“.

Anunţăm cu plăcere, că primul volum din opul dlui *T. V. Păcăţian*, întitulat ***„Cartea de aur“***, e pus deja sub tipar şi va apărè în curênd, în tipografia noastră.

Atragem din vreme atenţiunea publicului român asupra acestei lucrări, în care vor fi espuse, în mod amănunţit, toate evenimentele politice-naţionale, prin cari am trecut, noi Românii din patria aceasta, cu începere din vremile cele mai îndepărtate până la procesul Memorandului, — dându-ni-se astfel o icoană fidelă despre toate făptuirile noastre din trecut, sevîrşite pe terenul politic-naţional, — în scopul, ca din faptele trecutului să ne însufleţim pentru luptele viitoare şi să ne croim linia de conduită politică pentru viitor.

Modul de scriere al dlui Păcăţian ne îndreptăţeşte a spera, că lucrarea d-sale va corăspunde aşteptărilor. Astfel credem, că nu va lipsì nici spriginul oamenilor de bine, pentru-ca importanta carte, — care va da *opt volume*, — să poată fi dată cât mai curênd, *întreagă*, celor-ce necesitate arzătoare au de ea: *actualilor şi viitorilor educători ai poporului nostru*.

După-cum se ştie, ***„Cartea de aur“*** va conţinè, în ordine cronologică:

1. Descrierea tuturor întrunirilor, adunărilor şi conferenţelor noastre politice-naţionale din trecut, împreună cu resoluţiunile votate din partea lor şi cu vorbirile mai remarcabile, rostite cu aceste ocasiuni.

2. Toate memorandele, petiţiunile şi representaţiunile, adresate din partea naţiunii române şi din partea representanţilor ei Monarchului şi guvernelor de pe vremuri.

3. Toate vorbirile autentice ale deputaţilor nostri naţionali, rostite în dieta ţării, atât din Ungaria, cât şi din Ardeal, împreună cu vorbirile prelaţilor nostri, rostite în casa magnaţilor, şi cu vorbirile senatorilor români, ţinute în senatul imperial dela Viena.

4. Descrierea tuturor evenimentelor, cari deşi nu se refer la vieaţa noastră publică, au putut să aibă totuşi influenţă directă sau indirectă asupra determinării atitudinei noastre politice din trecut, şi au putut să contribue la precisarea liniei noastre de conduită politică.

Vorbirile deputaţilor români, rostite în dietă, sûnt traduse din textul original, publicat în analele dietale, pe basa notelor stenografice.

In volumul prim, pus sub tipar, e tratată epoca premergătoare redeşteptării noastre naţionale, apoi anii redeşteptării (1848—49) şi epoca absolutismului, inclusive anul 1859.

Imediat după tipărirea volumului prim vine pus sub tipar volumul al II-lea.

Abonamente se mai primesc la aceste două volume, *cu preţul de 20 cor. amêndouă*, şi cei-ce doresc să le aibă să se adreseze autorului în Sibiiu şi prin câte o cartă postală.

E de dorit, ca această carte de mare importanţă şi de nespusă necesitate pentru toţi fruntaşii şi luptătorii nostri naţionali, să nu lipsească de pe masa nici unuia dintre inteligenţii poporului nostru.

*

„Răspuns la observările crtiice“, ale dlui Dr. P. Ionescu la opul »Metropolia Românilor ortodoxi din Ungaria şi Transilvania«, de Dr. Il. Puscariu, archimandrit, vicar archiepiscopesc. Sibiiu Tipogr. archidiecesană, 1901.

*

Călăuza ţăranului sau cartea absolventului şcoalei primare de ambele sexe. Intocmită de C. Dimitriu, învăţ., Giurgiu. Tip. Nic. Pandelescu 1901. Preţul 1 leu. Opul cuprinde o mulţime de sfaturi pentru ţăranul român.

*

Legiuirea ţării noastre. Cunoştinţe de drept constituţional. De *Dr. Victor Onişor.* Atragem atenţiunea asupra acestei cărţi, a cărei lipsă s'a simţit la noi.

Preţul 1 cor., se capătă la autorul în Bistriţa (Beszterce).

*

Patriarchale. Poesii de St. O. Iosif. Bucureşti, editura librăriei H. Steinberg 1901 Preţul 2 lei.

*

Carte de cântece diverse, pentru toţi şi pentru toate, adunate şi aranjate de Ioan Dariu. Cu ilustr. Preţul broş. 50 b., legat 60 b. Braşov, 1901. Editura librăriei H. Zeidner. E o colecţie de cântece compusă din hore, marşuri, elegii, imnuri, cântece diverse, cântece sociale, poporale, doine, romanţe ş. a., toate bine alese.

*

Higiena sau cartea sănătăţii, manual pentru şcoalele poporale, de Dr. St. Erdélyi, medic în Orăştie. Blaj, 1900. Preţul 30 bani.

*

Novele, de Ioan Pop Reteganul, este titlul unui volum ce a apărut acum în Bucureşti, în editura librăriei Leon Alcalay. Conţin bucăţile: *Firuţa Nuţului, Cerşitorul, Tudorica, Minte de muiere şi pace! Bietul Istode, Mitru Pascului, Petrea Iovului*, şi se află de vênzare la autorul în Retteg, preţul 1 cor. — Tot acolo se află şi scrierea lui *Novele şi Schiţe*, asemenea cu preţul de 1 coroană. Această scriere conţine: *Biserica pocăinţii, Blândocul, O inimă nobilă, Nenea Alec, Popa Toma, Salvina* şi *Susana cea nebună*. Ambele aceste scrieri le recomandăm cetitorilor nostri ca scrieri morale şi lesne de priceput.

Sosiţi în Sibiiu.

La 30 Noemvrie n. 1901.

Hotel »*Împăratul Romanilor*«: Haetschel Saraievo; Miller, ing. München; Teutsch, Altstädter, com. Braşov; Adamek. subjude Cincumare; Somp, lt. Caşovia; Schindel, subl. Odorheiul-eăc., Negreiu, com. Rîmnic; Friedrich, com. Cluj; Zelefszky, ing. Budapesta.

Hotel »*Neurihrer*«: Comşa, Roşculeţ, Braşov; Hügel, Wolf, com. Sighişoara.

Hotel »*Meltzer*«: Maschalko, com. Deva; Ziegler, Schönberger, Budapesta; Iung, preot; Maschalko, propr. Certegiu-de-sus; Bârsan preot; Floca. teolog; Ziegler, Henning, Cincumare.

Hotel »*Mihaiu*«: Popa, com. Câneni; Schwartz, com. Budapesta; Kapetzky, croit. Arad; Turcu, Zêrneşti; Beck, antrep. Vêrşeţ; Sallberger, fabric., Bojesdan, Mediaş; Pop, înv.

Teatru orăşenesc în Sibiiu.

Direcţiunea: **Leo Bauer.**

Duminecă. 1 Decemvrie.

Representaţie de după amiazi.

„Die Debutantin“.

operetă în 3 acte de A. Zamara.

Seara.

„Ueberbretil“.

Luni, 2 Decemvrie.

Prima oară:

„Nacht und Morgen“.

Dramă în 3 acte de Paul Lindau.

Începutul la 7 ore seara.

BIUROUL ADVOCAŢILOR ASOCIAŢI.

C. Rădulescu,
fost procuror şi judecător de tribunal şi
Nicolae Andrei Popovici,
doctor în drept, fost magistrat,

se angajează a pleda înaintea tuturor instanţelor judecătoreşti din România, ***procese de ori-ce natură, esecutări de hotărîri şi creanţe.***

Bucureşti,
[324] 24—48 *Strada Română nr. 81.*

Pentru redacţie şi editură responsabil: George Mohan.
Proprietar: Pentru »Tipografia«, societate pe acţiuni: Iosif Marschall.

Premiat cu diplomă de onoare și cu medalia de aur la esposițiile igienice din Cairo (1895, și Londra (1896).

Un mijloc estern esperimentat de capacități medicale și folosit în spitale mai mari cu succes escelent este

SPIRTUL DE REUMATISM,

sigur și de o eficacitate foarte grabnică contra podragei, reumatismului, ischias etc.

Puterea lui e surprinzătoare, făcênd de multe-ori să înceteze total și cele mai învechite dureri de podagră și reumă numai după câteva frecături.

Prețul unui flacon cu îndrumarea de folosință **1 cor.**, unul mai mare **2 cor. 40 bani.**

Cremă de garoafe contra pipingenilor și tuturor necurățeniilor de pe pielea feții și a mânilor. Mijloc preferit în cercurile înalte. Prețul 1 cor.

Pudră de garoafe, dă pielei elasticitate și fineță. Se află de coloare albă, trandafirie și créme. O cutie 1 coroană.

Praf de garoafe pentru dinți pentru ținerea în stare bună a dinților și a gingeilor. Desinfectează gura, dă dinților o albeață orbitoare. O cutíe 80 bani, o perie de dinți 1 coroană.

Săpun de garoafe. Cel mai fin săpun de toaletă. cu un miros deosebit de plăcut. O bucată 80 bani.

Elixir de pĕr, împedecă cu siguranță căderea pĕrului, chelia și formarea mătreței. Prețul unui flacon 3 cor.

Vin Tokaj feruginos cu chinină, pregătit din vin produs în viile proprii de pe Hegyalja. Un mijloc sigur contra anemiei, paliditățíi și nervosităților. Din causa gustului plăcut îl beau bucuros și copíii. 1/2 litru 5 cor., 1 litru 9 cor.

Uleiu pentru turiști. Unicul mijloc sigur contra bătăturilor, îngroșerii pielii etc. Prețul unui flacon 70 bani.

Vin de stomac, pregătit din pelin de cea mai bună calitate din Tokaj. De o eficacitate sigură și la cele mai învechite boale de stomac. Unicul mijloc sigur contra lipsei de apetit, constipației, sgârciurilor de stomac. Prețul unui flacon 3 cor. 375 5—26

Se capĕtă în mai toate farmaciile.

Cu ramburs sau pe lângă anticiparea banilor trimite producĕtorul lor

WIDDER GYULA,

farmacist, Sátoraljaujhely.

Deposite principale în Budapesta la farmacia lui Iosif Török, Király utcza nr. 12 și la »Nádor gyógyszertár« a lui Egger, Váczi-körut nr 17.

În Sibiiu se capĕtă la I. C. Molnár, Gottlieb Heinrich, E. Rummler, în Sebeșul-săsesc la Lud. Binder, în Orăștie la Iosif Graffius, în Mediaș la Iosif Oberth, în Cohalm la E. V. Melas

---

La porunca preaînaltă a Maiestății Sale ces. și apostolice reg.

XXXIV. loterie de stat ces. reg.

pentru scopuri filantropice civile în Austria.

Această **loterie de bani,**

unica permisă de lege în Austra

cuprinde **16.404 câștiguri în bani gata**

în sumă totală de 442.900 coroane.

Câștigul principal este de

200.000 cor. în bani gata.

Tragerea (sortirea) se face irevocabil la 12 Decemvrie 1901.

Pentru plata câștigurilor garantează regia loteriei ces. reg.

Un los costă 4 coroane.

Losuri se vênd: La secția pentru loteriile de stat în Viena, III., Vordere Zollamtsstrasse 7, la colecturile de loterie, tutungerfi, la oficii de dare, postă, telegraf și tren, la case de schimb etc. Planurile de sortare se împart gratuit la cumpĕrătorii de losuri.

Losurile se espedează gratuit.

Dela direcțiunea regiei ces. reg. a loteriei.

352 7—10 Secția loteriilor de stat.

MARELE KRACH.

New-York și Londra n'au trecut cu vedere continentul european, și a căutat să înființeze o fabrică de obiecte de argint, vĕzênd produsele contra unei rĕsplate foarte mici a muncii. Sînt autorisat a aduce aceasta la îndeplinire. Așadar' trimit ori-cui în schimbul numai à fl. 6.60 următoarele obiecte:

6 bucăți din cele mai fine cuțite de mână, engleze.
6 bucăți furculițe de argint, patent american, dintr'o bucată.
6 bucăți linguri de masă, de argint, patent american.
12 bucăți linguriță de argint, patent american.
1 bucată lingură de supă, de argint, patent american.
1 bucată lingură de lapte de argint, patent american.
2 bucăți păhăruțe de ouĕ, de argint, patent american.
6 bucăți farfurioare Victoria, englezești. 344 5—10
2 bucăți sfesnice de masă cu mare efect.
1 bucată strĕcurătoare de ciaiu.
1 bucată zăhărniță foarte fină.

42 bucăți împreună pentru numai fl. 660.

Toate 42 bucăți de mai sus au costat înainte fl. 40 și sînt de cumpĕrat acum cu ieftinul preț de fl. 6.60.

Patentul argint american, este un metal alb care păstrează coloarea argintului peste 25 de ani pentru care se garantează. Ca dovada cea mai bună este ca acest inserat

nu este o înșelătorie.

Si mĕ oblig a reda banii înapoi ori-cui nu 'i-ar convenì marfa, astfel ca nimeni să nu pearză ocasiunea de a-'și procura această admirabilă garnitură care convine a fi oferit cu un

elegant cadou de Crăciun și Anul-Nou,

precum și ori-ce casă cu menagiu mai bun. De vênzare numai la

A. HIRSCHBERG.

Agentura generală a uniunii fabricelor de obiecte de argint american patent

Viena, II., Rembrandstrasse 19, II. Telefon nr. 1147.

Se trimite în provincíe contra ramburs sau trimițênd banii înainte.
Praf de curățit pentru aceste obiecte 12 cr.
Sînt veritabile numai obiectele purtând ací alăturata marcă metal higienică.

Estrageri din scrisori de mulțumire:

Cu prima espediție sînt foarte mulțumit și vĕ rog a-'mi mai trimite încă o garnitură. Kalocsa. Johann Majarosy, protopresbiter.

Am fost foarte mulțumit de eleganta garnitură trimisă Otto Bartusk, căpitan Regal și imperial al reg. 27 de Inf. din Laibach

Am primit pachetul și sînt foarte mulțumit, rog trimiteți-'mi încă o garnitură de 18 lei Kalosvar. Escelența sa Baroneasa Bánffy

Înainte de asta cu mai mult timp am cumpĕrat în persoană dela d-ta pentru o familie o garnitură de masă. Familia a fost foarte mulțumită cu marfa primită, de aceea rog să-'mi trimiți și mie o astfel de garnitură și 5 cutii praf pentru curățit.

Dr. Victor Colceriu, medic practic în Lăpușul-ung., Transilvania.

Domni și Doamne,

cari pun preț pe o haină elegantă pentru strapațe,

să ceară **mustrele** noastre de **loden,** pe cari le trimitem **franco.**

Specialități de-ale firmei noastre

Pentru doamne 140 cm. late cor. **3.16**
Pentru domni 140 „ „ „ **6.50**
la 818 10—12

Erstes Grazer Kaufhaus în Graz

Iacominiplatz 12.

Notă. Lodenul de Graz are un renume general, pentru-că în fabricile noastre se prelucră numai **materialul de lână curată, naturală de oaie,** colorată înainte de țesut, liferându-se numai **marfă delicată și gata pentru cusut.**

Sĕ cumpĕrăm numai

Bomboane Pemete ale lui Réthy.

Veritabilele Bombone **Réthy,** să capĕtă numai la producĕtor și în apotecile următoare:

Sibiiu: Heinrich Gottlieb, I. C. Molnár,
Nocrich: August Binder.

PESMEȚII TROPON sînt cei mai gustosi și mai nutritori.

TROPON-CAKES (Biscuits) pesmeți de ceaiu foarte gustoși și în urma conținutului lor bogat de albuminat foarte nutritori.

PIȘCOTE-TROPON foarte fine, cu mult mai nutritoare ca celelalte pișcote. Cele mai bune prăjituri pentru cafea, lapte, vin, atât pentru sănĕtoși cât și pentru bolnavi. 167 6—10

PIȘCOTE TROPON-KARLSBAD, prăjituri fără unsoare și prin urmare lesne de mistuit, foarte recomandabile pentru oameni cu stomachul slab.

PIȘCOTE-TROPON-DIABETIK, în urma conținutului seu neînsemnat de făină (hidrat-carbonic) și cu deosebire pentru conținutul seu bogat de albuminat cel mai bun nutriment pentru bolnavi cari sufer de **boala zăharului.**

Se capĕtă în toate farmaciile.

Informațiuni dă: Dr. László Frigyes, Budapesta, VI., Gyár-u. 7.

Fabrica aust.-ung. de Tropon și făină: Dr Röder & Co., Klosterneuburg-Wien.

Praful de dinți „Conservativ",

Apa de gură „Aseptin"

sînt de ani de zile cele mai **căutate** și mai **iubite** mijloace pentru **curățirea gurii și a dinților** și se pot procura de ori-și-cine avênd un preț foarte neînsemnat.

Depositul:

PARFUMERIA MELTZER,

strada Cisnădiei (palatul comandei de corp)

GUSTAV MELTZER,

fabrică de săpun și lumini, str. Gușteriței

în Sibiiu. 145 10—16

Crema de flori de portocale

a lui Jencs.

Alifie pentru față și mâni, nevătĕmătoare și cu efect sigur contra: nulelelor, spuzaturii pe piele, alunelelor, pecinginei și altor necurățenii pe piele. Apĕră pielea de crepături, și face să dispară roșeața de pe față și mâni în scurt timp netezește și moale pielea. Nu conține materii unsuroase și prin urmare nu dă nici un lustru pielei.

Prețul unui borcănel 1 coroană.

Prețul unei cutii cu pudră de flori de portocale accesorie cremei **1 coroană.**

Se capĕtă la: [82] 35—50

Jencs Vilmos,

farmacía „Szt. János",

Budapesta, II., Széna-tér.

Depositul principal:

Dr. Egger's Apotheke zum Reichspalatin

Budapest, VII., Váczi-körút 17.

---

500 florini plătesc celui-ce ar mai căpĕta vre-odată durere de dinți ori îi va mirosì gura după-ce va folosì **apa de dinți a lui Bartilla,** o sticlă cu **35 cr.** (Pentru pachetare 10 cr. deosebit). **Erezii A. Bartilla** (E. Winkler), Viena 19/1 Sommergasse 1. Să se ceară pretutindenea apriat apa de dinți a lui **Bartilla.** Denunțări de falsificare vor fi bine plătite. La locurile unde nu se poate căpĕta, trimit 7 sticle cu 2 fl. 60 cr. franco; În **Sibiiu:** la farmacia **„Vultur"** a lui C. Müller (Piața-amre), farmacia **Molnar** (strada Cisnădiei nr. 59). [19] 23—

Representanți,

cari caută un câștig reel și durabil, se angajează pe lângă provisiune mare și salar lunar prin un institut mare de bancă pentru vênzarea de efecte de stat și losuri permise prin lege în Austro Ungaria. Ofertele să se adreseze la **I. Rotter, Budapesta, Leopoldring 9.**

387 3—3

Friedrich Baumann,

Sibiiu, strada Cisnădiei nr. 2, lângă hotelul „Împĕratul Romanilor"

recomandă

noutăți ieftine de seson

obiecte de modă, manufactură, albituri și mărfuri cu cotul,

apoi: **covoare, perdele, garnituri de masă și de pat, stofe de haine pentru dame, barchente piquet și vestminte, blouse, umbrele (parapleie), mufuri, articoli pentru biciole, eșarpe de teatru, capichoane** etc. etc.

Deposit în comisiune

la

Ferdinand Baumann, țesătorie premiată în Sebeșul-săsesc

cu prețuri originale la vênzări cu bani gata.

Cu prețuri de boltă conform preț-curentului ilustrat

albituri de lână normale originale

singur veritabile 320 4—6

ale profesorului Dr. Jaeger

din fabrica singur **concesionată** și **premiată** în diferite rînduri a lui

Fiii W. Benger în Bregenz.

Legea veterinară

atât de mult folositoare tuturor economilor și tuturor primăriile comunale — a eșit de sub tipar în **a doua ediție** îndreptată și îmbogățită. »Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiiului« a îngrijit ca atât limba cât și forma cărței acesteia să fie cât se poate de potrivită, pentru-ca **poporul** să poată pe deplin înțelege sfaturile și îndrumările ce 'i-se dau cu privire la: pasapoarte, târguri de vite, boale lipicioase și multe alte lucruri folositoare Cartea se numește:

Învĕțătorul Munteanu

împărtășește economilor săi cele mai de lipsă cunoștințe

despre

LEGEA VETERINARĂ

(Lecuirea vitelor)

și

BOALELE LIPICIOASE (CONTAGIOASE)

stând cu dînșii la sfat în serile lungi de iarnă.

De

Tormay Béla.

Ediția II. revĕzută — 152 pagini mari.

Cartea costă 80 bani (cu porto postal 90 bani) și se poate cumpĕra dela

Reuniunea română de agricultură

din comitatul Sibiiului.

Din editura „Tipografiei", soc. pe acții în Sibiiu.

Arghir și Elena, o istorie frumoasă în versuri	cor.	—.30
Art. de lege XXI. și XXIII ex. 1886. Despre instrucțiuni și despre procedura disciplinară	»	—.50
Art. de lege XXII. ex. 1886. Despre comune	»	—.80
Aluașiu Gavrilă, Societăți de cumpĕtare, îndreptar pentru înființarea lor după modelul »Societății de cumpĕtare«	»	1.—
Brote Eugen, Ținerea vitelor	»	—.24
» » Trifoiul	»	—.30
Costan T., Aur, novelă	»	—.40
Duică G. P., Savitri, povestire indică din Mahabarata	»	—.32
Evers Georg, Homo sum, roman tradus de Mugur	»	1.00
Indreptar practic în economia rurală de mai mulți preoți	»	1.60
Leonat și Dorofata, vorbire de glume în versuri	»	—.20
Nordau Max, Naționalitatea, studiu	»	—.40
» » Reprivire din Paradoxe sociologice	»	—.40
Ordonanțele ministeriale pentru întroducerea legii comunale (Art. XXII. din 1886)	»	—.10
Russu-Șirianu I., Moara din vale, 8 novele	»	1.40
Simtion T., Pĕcate Domnești, novelă orig.	»	—.60
Simu R., Monografia comunei Orlat	»	—.50

Celor-ce cumpĕră un numĕr mai mare de esemplare, cu deosebire librarilor și peste tot vênzătorilor, se dă rabatul cuvenit.

Se află de vênzare în librăria W. Krafft în Sibiiu.

Pentru tipar responsabil Iosif Marschall.